

8) w art. 55 ust. (6) dodaje się na końcu wyrazy: „oraz do przypadków, w których dłużnik wpłacił już ponad 30% umówionej ceny.”.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
J. Poniatowski

223

U S T A W A

z dnia 14 kwietnia 1937 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o uchyleniu odrębności stanowych.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o uchyleniu odrębności stanowych (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 824) art. 6 nadaje się brzmienie następujące:

„Art. 6. Urzędy gminne prowadzą księgi umów, w których wszyscy mieszkańcy gminy mogą sporządzać akty i umowy, choćby w nich uczestniczyły także osoby, nie będące mieszkańcami gminy. Akty i umowy nie mogą dotyczyć przedmiotów, dla których jest wymagana forma notarialna lub których wartość przewyższa 3.000 zł.

Każdy akt lub umowa powinny być spisane w księdze, odczytane stronom i podpisane przez nie oraz przez wójta lub jego zastępcę i sekretarza gminnego. Jeżeli w akcie lub umowie uczestniczy niepiśmienny lub nie mogący pisać, może się za niego podpisać inna osoba; w tym przypadku wymagane są nadto podpisy dwóch świadków.

Mieszkańcy gminy mogą sporządzać w księdze umów testamenty, jeżeli przedmiotem testamentu jest gospodarstwo rolne — gdy obszar gruntu nie przekracza 15 ha, a w innych przypadkach, jeżeli wartość majątku nie przekracza 3.000 zł.

Testator powinien osobiście oświadczyć swoją wolę w obecności wójta lub jego zastępcy i sekretarza gminnego oraz co najmniej dwóch świadków; oświadczenie to powinno być

spisane w księdze umów, odczytane obecnym i podpisane przez testatora, świadków oraz wójta lub jego zastępcę i sekretarza gminnego. Jeżeli testator nie umie lub nie może pisać, może się za niego podpisać inna osoba. Testamenty te mogą być zmieniane lub odwoływane przez testamenty lub akty, sporządzone notarialnie lub w gminnej księdze umów.

Testament, sporządzony z naruszeniem przepisów ustępu poprzedzającego, nie ma mocy testamentu, sporządzonego w gminnej księdze umów.

Z czynności, sporządzonych w księdze umów, wydaje się stronom w braku odmiennej umowy po jednym wypisie, opatrzonym podpisami wójta lub jego zastępcy i sekretarza gminnego oraz pieczęcią gminy.

Czynności, sporządzone w księdze umów, podlegają ogólnym przepisom o opłatach stemplowych.”.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

224

U S T A W A

z dnia 14 kwietnia 1937 r.

o szkodnictwie leśnym i polnym.

CZĘŚĆ I.

PRZEPISY MATERIALNE.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Do wykroczeń, przewidzianych w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy części

ogólnej prawa o wykroczeniach, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Art. 2. Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie pociąga za sobą odpowiedzialność według przepisów kodeksu karnego (art. 23 — 30 kodeksu karnego).

Art. 3. (1) Za grzywny, nawiązki, opłaty i koszty postępowania karnego, nieściągalne od skazanego, a nałożone: a) na nieletniego — odpowiadają majątkowo rodzice lub opiekun, pod którego pieczęcią nieletni faktycznie pozostaje; b) na pastucha z powodu przestępstwa wypasu lub przegonu zwierzęcia lub drobiu — odpowiada majątkowo posiadacz zwierzęcia lub drobiu. Grzywna jednak nie podlega zamianie na areszt.

(2) Osoby odpowiedzialne majątkowo mogą się zwolnić od odpowiedzialności za grzywnę, jeżeli udowodnią, że pomimo spełnienia swych obowiązków nadzoru, przestępstwo nie było w stanie zapobiec.

(3) Nawiązkę orzeka się na rzecz pokrzywdzonego.

(4) Orzeczenie nawiązki nie pozbawia prawa dochodzenia dalszego odszkodowania na podstawie ustaw cywilnych.

Art. 4. (1) Przedmioty, pochodzące bezpośrednio z przestępstwa, zwraca się pokrzywdzonemu.

(2) Narzędzia, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, mogą ulec przepadkowi.

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do osób, wykonywających jakiegokolwiek prawa w stosunku do lasów i gruntów, jeżeli wykraczają poza zakres swoich uprawnień w sposób, określony w niniejszej ustawie.

Rozdział II.

Szkodnictwo leśne.

Art. 6. (1) Kto dokonywa w cudzym lesie wyrębu drzewa, albo zabiera z cudzego lasu drzewo wyrabane lub powalone, podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto:

1) dokonywa w cudzym lesie wyrębu gałęzi, korzeni lub krzewów, albo wrywa je lub łamie,

2) zabiera z cudzego lasu gałęzie, korzenie lub krzewy,

3) karczuje w cudzym lesie pniaki, podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

(3) W razie zaboru drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków, albo wyrobionych z nich materiałów z miejsca ich przygotowania lub składów do przechowania, sprawca ulega odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego o przestępstwach przeciwko mieniu.

Art. 7. (1) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki, świadom ich pochodzenia z wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1)

i (2), albo pomaga do zbycia lub ukrycia tych przedmiotów,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1) i (2), albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 8. (1) Przepisów art. 6 nie stosuje się do osób, powołanych do dozoru w lasach; osoby te podlegają odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego.

(2) Jeżeli osoba, powołana do dozoru w lesie, popełni przestępstwo, określone w art. 7, podlega odpowiedzialności według art. 160 lub 161 kodeksu karnego.

Art. 9. Kto w cudzym lesie wydobywa żywicę lub sok brzoźowy, obrywa szyszki, zdiera korę, nacina drzewo lub w inny sposób je uszkadza,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 10. Kto w cudzym lesie zbiera korę, wióry, darni, trawę, wrzos, mech, ściółkę, szyszki, grzyby, jagody, owoce lub zioła, podlega karze grzywny do 10 złotych.

Art. 11. Kto w cudzym lesie pasie zwierzęta gospodarskie lub drób,

podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 12. Kto:

1) wydobywa w cudzym lesie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) zwozi do cudzego lasu kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

3) niszczy sadzonki lub mrowisko w cudzym lesie,

4) przechodzi, przejeżdża lub przegania zwierzęta gospodarskie albo drób przez cudzy las w miejscach zabronionych,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 13. (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 6 ust. (1) i (2), orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków.

(2) Wartość drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów i pniaków określa się według cennika, ustalonego dla lasów państwowych.

(3) W przypadkach, przewidzianych w art. 11 i w art. 12 pkt 1) i 4), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 11);

2) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 12 pkt 1));

3) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 12 pkt 4)).

Art. 14. Nie ma przestępstwa, jeżeli dokonano zaboru drzewa lub gałęzi w celu zaspokojenia potrzeby, wynikłej niespodziewanie w podróży.

Rozdział 3.

Szkodnictwo polne.

Art. 15. (1) Kto przejeżdża przez cudzą łąkę lub pastwisko, albo kto przegania przez nie zwierzęta gospodarskie lub drób,

podlega karze grzywny do 25 złotych.

(2) Kto przejeżdża przez cudze pole zaorane lub zasiane, bądź przez cudzą wodę zamkniętą i zarybioną, albo kto przez takie pole lub wodę przegania zwierzęta lub drób,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 16. Kto wbrew żądaniu osoby uprawnionej nie opuszcza cudzego pola, pastwiska, łąki lub grobli,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 17. (1) Kto:

1) wydobywa na cudzym gruncie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) kopie na cudzym gruncie doły lub rowy,

3) wyrzuca na cudzy grunt kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

4) pasie zwierzęta gospodarskie lub drób na cudzym gruncie,

5) uszkadza drzewa lub krzewy na cudzym gruncie,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

(2) Jeżeli zwierzęta lub drób pasano na cudzym polu obsianym, sprawca podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 18. Kto depcze zasiewy, sadzonki lub trawę na cudzym gruncie,

podlega karze grzywny do 20 złotych.

Art. 19. (1) Kto na cudzym gruncie ścina lub zrywa kłosa, albo zbiera pokłosie lub wykasza trawę w nieznaczej ilości,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

(2) Tej samej karze podlega, kto zabiera z cudzego gruntu ziemiopłody w nieznaczej ilości celem spożycia.

Art. 20. (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. (2), w art. 17 ust. (2) i art. 19 orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości szkody, zrzędzonej przez przejazd, lub przegon zwierząt lub drobiu (art. 15 ust. (2));

2) 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 17 ust. (2));

3) do 20 złotych — w pozostałych przypadkach (art. 19).

(2) W przypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. (1) i w art. 17 ust. (1) pkt 1) i 4), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 17 ust. (1) pkt 1));

2) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 15 ust. (1), art. 17 ust. (1) pkt 4)).

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY PROCESOWE.

Art. 21. Do orzekania w sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 22. (1) Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

(2) Postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte podlega umorzeniu, jeżeli pokrzywdzony cofnie wniosek o ściganie sprawcy przed uprawomocnieniem się orzeczenia karnego władzy administracyjnej lub przed ogłoszeniem wyroku w sądzie okręgowym.

Art. 23. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, a popełnione w lasach państwowych, administracja lasów państwowych ma prawo prowadzić dochodzenie.

(2) Jeżeli wyniki dochodzenia nie dają podstawy do wszczęcia postępowania karno-administracyjnego lub administracja lasów państwowych nie zamierza wystąpić z wnioskiem o ściganie sprawcy, to sama umarza dochodzenie.

(3) Wniosek o ściganie sprawcy złożyć należy przy skierowaniu sprawy do władzy właściwej do orzekania.

Art. 24. (1) U osób, podejrzanych o popełnienie wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, wolno dokonywać rewizji.

(2) Rewizji dokonać może władza właściwa do orzekania, albo z jej polecenia — policja państwowa.

(3) W przypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli polecenie władzy orzekającej nie mogło być wydane przed rewizją, należy zwrócić się do władzy tej o zatwierdzenie rewizji i dorę-

czyć je w ciągu 48 godzin po odbyciu rewizji osobie, u której ją przeprowadzono w trybie, określonym przez art. 150 kodeksu postępowania karnego.

(4) U osób, podejrzanych o popełnienie w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, mogą dokonywać rewizji, w zastępstwie policji państwowej, funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych; prawo to służy im na obszarze lasów, powierzonych ich pieczy, a poza tym obszarem wtedy tylko, jeżeli policji państwowej nie ma na miejscu, a zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa.

(5) O dokonaniu rewizji sporządza się protokół, w którym należy powołać podstawę prawną oraz przytoczyć przebieg i wynik rewizji. Jako protokolanta, przybrać można również funkcjonariusza służby ochronnej w lasach państwowych lub funkcjonariusza gminnego. Jeśli nie ma na miejscu osoby, mogącej spełniać czynności protokolanta, ten, kto dokonywa rewizji, może sam sporządzić protokół.

(6) Przy dokonywaniu rewizji stosuje się przepisy art. 143 — 149, 151, 152 kodeksu postępowania karnego.

Art. 25. Funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych mają prawo legitymować i przymusowo sprowadzać do najbliższego organu policji państwowej osoby, schwytane na gorącym uczynku popełnienia w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w niniejszej ustawie, albo bezpośrednio po tym w czasie pościgu.

Art. 26. (1) W sprawach o przestępstwa, za które w myśl przepisów niniejszej ustawy można orzec nawiązkę, stosuje się odpowiednio do pokrzywdzonego przepisy postępowania karno-administracyjnego o wezwaniu obwinionego na rozprawę oraz o ogłoszeniu i doręczeniu obwinionemu orzeczenia lub nakazu.

(2) Skazany orzeczeniem karnym władzy administracyjnej oraz pokrzywdzony mogą żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego celem rozpoznania jej w trybie art. 640 — 649 kodeksu postępowania karnego.

(3) Żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, złożone przez pokrzywdzonego, powinno zawierać oznaczenie osoby oskarżonego i zarzucanego mu czynu. Pokrzywdzony, który żądanie takie złożył, ma prawa strony, a zwłaszcza może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 27. Osoba odpowiedzialna majątkowo posiada uprawnienia oskarżonego; niestawiennictwo jej na rozprawę nie tamuje atoli rozpoznania sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do niej zaocznym.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KONCOWE.

Art. 28. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w art. 9 — 12 i 15 — 19, można wydawać nakazy karne na podstawie wniosków pokrzywdzonych oraz orzekać nakazami karnymi nawiązki do 30 złotych i przepadek przedmiotów przestępstwa, których wartość nie przekracza 30 złotych.

(2) Grzywny, ściągnięte na podstawie prawomocnych nakazów karnych, wydanych przez władze samorządowe, wpływają na rzecz właściwych gmin na wydatki, związane z opieką społeczną.

Art. 29. Sprawy o wykroczenia, przewidziane w niniejszej ustawie, a popełnione przed dniem jej wejścia w życie, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych.

Art. 30. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 31. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

(2) Z dniem tym tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące przedmiotów unormowanych w niniejszej ustawie. W szczególności tracą moc obowiązującą:

1) art. 624 — 627 i 630 — 634 kodeksu karnego z 1903 r.;

2) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w ustawie z dnia 15 kwietnia 1878 r. o kradzieżach leśnych (Zbiór ustaw prusk. str. 222) oraz w ustawie z dnia 1 kwietnia 1880 r. o policji polnej i leśnej (Zbiór ustaw prusk. str. 230);

3) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w cesarskim patencie z dnia 3 grudnia 1852 r. — ustawa leśna (Dz. U. p. austr. Nr 250), oraz w galicyjskiej ustawie z dnia 17 lipca 1876 r. o ochronie własności polnej (Dz. u. kraj. Nr 28).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Wewnętrznych:
Stawoj Składkowski

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*